

Besluiten tot verdere concretisering van de route naar inclusiever onderwijs en het beheersbaar houden van het % VSO/GO voor onze regio.

1. Inleiding

De verwijzing naar het gespecialiseerd onderwijs in de regio van het samenwerkingsverband ligt hoger dan het gemiddelde in Nederland. Deze stijging kan in de nabije toekomst leiden tot negatieve financiële consequenties en kan ten koste gaan van de ondersteuningsmiddelen voor reguliere scholen. Het bestuur van het samenwerkingsverband ziet dit risico en heeft op 16 juni 2025 onderstaande besluiten genomen om deze stijging te doorbreken.

2. Vormgeven van deze besluiten

In hoofdstuk 3 van het nieuwe ondersteuningsplan 2025-29 wordt beschreven waar we nu staan en waar we naartoe willen. Daarbij beschrijven we onze nieuwe koers: op weg naar inclusiever onderwijs met de daarbij horende doelstelling en uitgangspunten.

De werkwijze en voorwaarden om te slagen in deze opdracht zijn op de verschillende niveaus in de scholen en met het samenwerkingsverband afgestemd. Tegelijkertijd blijft dit een proces met de nodige (tijds)investering waarbij we elkaar nodig hebben en van elkaar willen leren.

Op pag. 18 van het nieuwe ondersteuningsplan staat ook:

Belangrijke uitgangspunten voor scholen

Natuurlijk zijn er grenzen aan de extra ondersteuningsmogelijkheden binnen het regulier voortgezet onderwijs, inclusief het praktijkonderwijs. Daarom blijft voortgezet speciaal onderwijs (VSO) in de regio nodig. Wel constateren we dat het samenwerkingsverband een deelnamepercentage heeft dat ongeveer 1,5% hoger ligt dan het landelijk gemiddelde. We hebben dus 'iets te doen' in de weg naar inclusiever onderwijs.

Om deze stap te maken is het volgende nodig:

- Het uitgangspunt is dat leerlingen zoveel mogelijk instromen in het reguliere onderwijs. Toelating- en aanmeldingsprocessen worden daar ingericht en uitgevoerd. Op die manier beperken we onderinstroom bij voortgezet speciaal onderwijs. Een uitzondering zijn leerlingen met een ernstig meervoudige beperking (EMB) of leerlingen die duidelijk Zeer Moeilijk Lerend (ZML) zijn.
- De middelen die ingezet worden voor specialistische voorzieningen gaan zoveel mogelijk terug naar de basisondersteuning. Dit doen we door toe te werken naar

populatiebekostiging.

- Scholen maken zichtbaar hoe ze met hun onderwijsaanbod antwoord geven op de onderwijsbehoefte van de leerlingen en hoe ze daarvoor middelen inzetten. Doelmatig en rechtmatig dus.
- Als een leerling een toelaatbaarheidsverklaring krijgt het voortgezet speciaal onderwijs, gespecialiseerd onderwijs of een arrangement voor extra ondersteuning, is terugplaatsing naar het reguliere onderwijs het uitgangspunt. Scholen werken hier actief aan.

Bovenstaande uitgangspunten vragen nog een verdere uitwerking en formalisering. We hopen deze met ingang van schooljaar 2026-2027 te realiseren. Tot dan werken we met elkaar wel al zoveel mogelijk naar de geest van deze uitgangspunten.

Het gaat hier om een koerswijziging die goed gecommuniceerd moet worden naar professionals op de scholen. Deze communicatie krijgt onze aandacht.

3. Besluiten door het bestuur van het SWV VO 22.03 dd. 16 juni 2025

Het bestuur van het SWV VO 22.03 ziet op basis van bovenstaande uitgangspunten een **aantal opdrachten** voor zich en heeft deze omgezet in besluiten welke verder zullen worden gekoppeld aan onze route naar inclusiever onderwijs.

1. Onderzoek en Organisatie van thuisnabij onderwijs

We stellen vast dat er (te)veel lln. uit onze regio les krijgen op het VSO buiten onze regio. Naast de druk op de zware ondersteuningsmiddelen van het SWV, lekken er op deze manier veel middelen weg voor Leerlingenvervoer. Deze middelen kunnen we in samenspraak met de gemeenten op een andere manier inzetten. Daarnaast kan de vraag gesteld worden of het goed is voor het welbevinden van de lln. om ver van huis naar school te gaan.

Besluit 1

De scholen voeren actieonderzoek uit op alle leerlingendossiers van lln. verwezen naar de VSO scholen buiten, maar ook binnen onze regio. (zij-instroom)

De resultaten van dat onderzoek worden door de scholen aan elkaar gepresenteerd
De vastgestelde trends:

- a) kunnen leiden tot een interne scholing voor personeel op de school van herkomst om zo de basisondersteuning te verstevigen
- b) geeft inzicht over de witte vlekken binnen het dekkend netwerk van onze regio waarop we in gezamenlijkheid moeten ageren.

Afspraak binnen het schooldirectie overleg was om te starten met de gegevens van de lln. op de Ambelt en de Twijn.

Ook de lln. die op grond van VSO AMG verwezen zijn worden in dit onderzoek meegenomen. Hiervoor kan een opdracht bij het SWV worden gelegd.

2. Realiseren van schakelonderwijs

Besluit 2

Schakelonderwijs zou bij elke leerling het uitgangspunt moeten zijn (serieus onderzocht moeten worden) waarbij we uiteraard zo realistisch moeten blijven dat dit niet bij elke leerling mogelijk gaat zijn. Dit betekent voor alle leerlingen in zowel onderbouw als bovenbouw mits mogelijk kunnen participeren in regulier of symbiose onderwijs. Leerlingen kunnen bij succesvolle gastplaatsing worden uitgeschreven naar het reguliere onderwijs.

Ook een kleiner arrangement in de bovenbouw kan onderdeel zijn van dit proces.

Een nadrukkelijke inhoudelijke samenwerking en commitment van VO-VSO-GO scholen is hierbij de sleutel tot succes. Er wordt bij de start in samenspraak met ouders en ll. een keuze gemaakt voor een VO-school als vervolgschool.

Concrete uitwerking kan zijn: De VO-school en de VSO-GO school stemmen de ondersteuning en route met elkaar af en na het 1ste of 2de jaar worden die lln. waarvoor dit een haalbaar traject is, na overleg met ouders en ll. , daadwerkelijk uitgeschreven bij het VSO of GO. Hierna worden de rollen omgedraaid en volgt de VSO-GO school de

voortgang in het VO op en stelt daarbij op vraag deskundigheid en ondersteuning in de vorm van een arrangement ter beschikking.

Deze werkwijze zullen we goed met elkaar en onze partners moeten afstemmen.

3. In beeld krijgen en sturen op de onder instroom.

Besluit 3

Uitgangspunt is dat leerlingen zoveel mogelijk instromen in het reguliere onderwijs. Met het oog op aanbeveling 2, is deze lijn strak hanteren niet wenselijk. Daarnaast moeten we ons realiseren dat er steeds een groep lln. behoefte zal hebben aan VSO/GO. Wel zou bij alle leerlingen uit de onderinstroom (uitgezonderd EMB en ZML) de vraag moeten worden gesteld of regulier onderwijs mogelijk is en zo niet, of schakelen op termijn haalbaar lijkt. Voorstel daarbij is om bij leerlingen van regulier PO, waarbij een reguliere VO aangeeft de leerling niet te kunnen bedienen, er wellicht een andere regulier school is die dit wel kan. De afwijzende school moet zich dan ook afvragen waarom dit niet kan en onderbouwt dit met een interne opdracht zodat een volgende gelijkaardige ll. wel bediend kan worden. Deze aanbeveling sluit nauw aan bij aanbeveling 4.

4. Andere opties dan een afgifte TLV VSO bij handelingsverlegenheid

Besluit 4

Vanuit de schooldirecties wordt aangegeven dat er absolute bereidheid is om leerlingen van elkaar over te nemen wanneer er handelingsverlegenheid optreedt. Dit om de soms snelle stap naar een TLV bij handelingsverlegenheid te vermijden. Ook inzet van kortere arrangementen verdient onderzoek naast het meer gebruik maken van provisoire TLV's zoals in ons financiële beleid reeds is vastgelegd.

5. Monitoren per kwartaal

Besluit 5

We gebruiken het uniform document beschikbaar gesteld door het SWV om de juiste gegevens met elkaar te delen ter onderbouwing van de inhoudelijke kwartaalrapportages en het gesprek hierover. Finetunen van dit document of op een andere manier vergelijkbare gegevens ophalen wordt geagendeerd. We maken dit transparant door de cijfers hierover in de inhoudelijke kwartaalrapportages te presenteren en in de jaarlijkse spiegelgesprekken gebundeld te laten zien. Hieronder is een praktijkvoorbeeld / wenkend perspectief uitgewerkt wat hiervoor gebruikt kan worden.

Als ijkpunt en streefcijfer werken we in de komende planperiode toe naar het landelijk % VSO. Dit is in 2024 gestegen naar 4,1%. In ons SWV was dat 5,4%. oftewel 495 lln. Bij een gelijkblijvend totaal aantal leerlingen in onze regio betekent dit dat we in de komende periode van 5 jaar naar 375 lln. in het VSO/GO moeten toewerken. Dat is een daling van 120 lln. met zware bekostiging. Wanneer we daarin slagen komen middelen meer beschikbaar voor alle scholen.

Overzicht financiële impact van het deelname percentage SWV VO 2203 tov gewenst of landelijk (gemiddeld) deelname percentage

	gewenst deelname percentage VO 22.03	huidige deelname percentage VO22.03 (1 febr 2024)	VO leerling aantal VO22.03 (1 okt 2024)	gewenste aantal leerlingen in VSO/GO indien op landelijk gemiddelde	werkelijk aantal leerlingen in VSO/GO 1 feb 2024	verschil tussen werkelijk en gewenst leerling aantallen in VSO/GO	financieel impact SWV VO 22.03 bij realisatie van gewenst deelname percentage/per jaar	% daling in VSO/GO leerlingen te realiseren tov werkelijk aantal leerlingen
VSO/GO	4,10%	5,41%	9.145	375	495	120	€ 3.237.524	24%

* financiële impact: basis en extra bekostigingsbedragen (2024, zie onder)

Afbouw van aantal leerlingen te realiseren in 5 jaar in VSO/GO

	jaar 1	jaar 2	jaar 3	jaar 4	jaar 5	Totaal over 5 jaar
afbouw % per jaar	10%	15%	25%	25%	25%	100%
# leerlingen afbouw in VSO/GO bij dit % afbouw	-12	-18	-30	-30	-30	-120
financiële impact bij realisatie leerling afbouw VSO/GO / jaar	€ 323.752	€ 809.381	€ 1.618.762	€ 2.428.143	€ 3.237.524	€ 8.417.564

6. Herijken van het GO - onderwijs

Besluit 6

In de gesprekken met de schooldirecties is gebleken dat we, 9 jaar na de overname van twee nevenvestigingen van de Ambelt, toe zijn aan het herijken van de doelen van het gespecialiseerd onderwijs in Meppel en Steenwijk.

Een gedegen analyse is hierbij noodzakelijk en wordt in 2025 verder uitgewerkt.